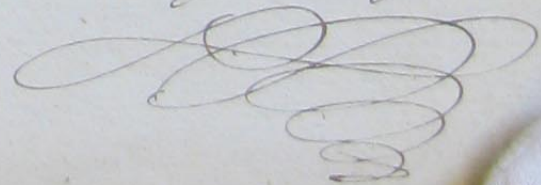

Till Öfverståthållare Embetet för Polis Örrender!

Da sistlidne Måndag jag, utan att ana anledningen till mitt uppkallande i Kongl. Poliskammaren, der öfverrasades af Doctor Prismans långa anklagelselista, deruti han mot mig gör tillvitelser af den gravaste beskaffenhet, tillvitelser, som, dereft de endast till någon del vore grundade, måste tillintetgöra den anklagades hela moraliska värde, var ej att undra, det jag, bestört och häpen, ej kunde afgifva en så redig och exakt berättelse om mitt åklagade förhållande till Sophie Lager, som jag är skyldig Gänningen, mig sjelf och den auctoritet, inför hvilken undersökningen nu fortgår. Af sådan anledning anhåller jag nu att om detta förhållande så afgifva följande skriftliga berättelse, som visserligen rike i något fall mötjages eller förändras den muntligt gjorda; - ty Gänningen måste i denna sak alltid vara min starkaste försvarare utan endast kompletterar denna sednare.

Lördagen den 15 Julii, efter klockan 10 på aftonen, varseblef jag vid godra kalustraden af Norrbrö, nedanför Östra Stygeln af Kongl. Slottet en flicka, klädd i blå crispin och grå tygskatt, lutande sig öfver sjelfva bälstraden och med en hvit näsduk förkände sina ögon.

Dels af nyfikenhet, dels och i affigt att möjligen kunna
vara en olycklig till någon hjälp och hindra henne från ett
fortrufladt beslut, det hon tycktes beredd att taga, närnade
jag mig henne under tillfrågan hvarför hon stod der. Efter
att en stund med stirrande, förgråtna ögon hafva betraktat
sat mig, besvarade hon min fråga med följande ord: "Herrn
gör spretaker af mig". Jag gjorde henne uppmärksam der
på att jag, såsom varande en äldre man, till hvilken hon
kunde tyfa förtröende, ej hade en sådan affigt med min
fråga, utan att jag närmat mig och tilltalat henne endast
för att, om hon ville anförtra mig sin olycka, åtrunstone
med några goda råd lindra hennes sorg. Gråtande berättade
hon då, med anledning af från mig framställda frågor:
att hon vore resande och med Ångfartyget Jönköping för
omkring åtta dagar sedan hitkommit från staden af samma
namn; att hennes kusin, en Brukspatron Lager, låtit henne
företaga denna resa för att här låra sig kläder och hattar;
att efter ankomsten hit restauratrisen på nämnde Ångfartyg
beredt henne plats på ett liderligt krogställe, der man
ville tvinga henne till sådant, som hennes anständighetskänsla
hon af krogerskan blifvit tillfagd att ej få stanna kvar i huset
längre än öfver den nu ingående natten. Hon beklagade
sig nu öfver denna sin belägenhet, så mycket förare som
hon vore fader- och Moderlös samt här i hufvudstaden ej
egde någon enda bekant, till hvilken hon kunde vända sig.
Jag kan icke neka, att ju hon genom denna sin berättelse,
ofta afbruten af tårar, lyckades väcka hos mig medlidande och
deltagande, så att jag slutligen tröstande yttrade till henne:
"Gif er till freds mitt barn, torka bort edra tårar och vare ej
mer ledsen; förhåller det sig så, som ni berättat mig, så
skall jag åtaga mig er sak; gå nu emedlertid beskedligt hem ef-
tersom ni ännu i natt får vara kvar; här har ni mitt adress-
kort; kom upp till mig i morgon förmiddag, så vill jag se hvad jag
kan göra för er". Jag gaf henne härvid mitt adresskort
och fortsatte min väg. På följande dag, söndagen den 10
Juli, omkring klockan 10 på förmiddagen infann sig också i

min bostad - Sophie Lager. Jag gjorde henne då närmare förfrågningar för att göra mig förvisad om Jannas förhållandet, dervid Lager till alla delar vidhöll gårdagens berättelse, med tillägg af flera gemena och insidiosa anklagelser mot sin värdinna, den hon jämnt benämnde Krögeriskan, såsom att hon, Krögeriskan, sökt övertala Lager att geva stora gevar m. m. liksom Lager vid detta tillfälle äfven högligen beklagade sig öfver restauratrisens på Ångfartyget Jönköping förfarande mot sig. Om själva Krogens belägenhet, der hon logerade, kunde hon endast gifva orediga upplysningar, såsom att den vore belägen i en grund vid Skottsbacken. Jag sökte äfven göra mig underrättad om hennes forra lefnadsöden, utan att just derom erhålla någon redigare upplysning, och vid min förfrågan efter hennes pass och prestbetyg, att derigenom få utredt om hon verkligen vore den person hon utgaf sig vara, svarade hon till en början att hennes kusin Brukspatron Lager sagt att sådana handlingar ej vore nödvändiga, men att han lofat skaffa dem om de nödvändigt erfordrades, - men framtog slutligen från sin fjölficka några fragmenter af ett prestbetyg, med förklaring att "Krögeriskans barn få gonderklippit prestbetyget." Af de få ord, som dessa fragmenter innehöll, lästes: "fort en hedrande vandel och försvarlig Christendomskunskap" samt årtalet 1846 och ett undertecknad namn, som jag nu ej kan erinra mig. Jag anmodade henne nu begifva sig till sitt logis samt skaffa mig närmare reda på dess belägenhet samt värdinnans namn, samt yttrade att jag som unghvarl ej kunde taga henne i min bostad, men ville eftertänka en sådan påsändande för henne, hvarefter hon aflägsnade sig under begäran att få återkomma på eftermiddagen, hvartill jag tillnade mitt samtycke. Dels svarigheten att på söndag skaffa logis, dels besparingen i utgifter förmådde mig att vända mig till Mansell Ström, som besörjer min stäsing och lagar min mat samt är boende i samma hus som jag, men på nedra botten, med förfrågan huruvida

hon voro benägen att för en kortare tid lemna en
öfvergifuen olycklig flicka en tillflykt. Rörande denna
min framställning visade sig dock Ström mindre benä-
gen, utan att dock bestämdt afflä den samma. Då på efter-
middagen samma dag Sager omkring klockan 4 återkom
till mig, underrättade jag henne om min berättelse under-
handling med Ström samt anmodade Sager att själf be-
gifva sig ned till Ström för att vinna Ströms bifall
till mitt förslag. Detta gjorde också Sager samt åter-
kom efter en timmas förlopp, åtföljd af Ström, som
nu förklarade sig villig att lemna Sager logis, eme-
dan, såsom Ström yttrade sig: "man skulle ha ett
hjerta af Gten för att ej röras af det behandlings-
sätt, hvarföre Sager blivit utfatt." Härefter af-
lägnade sig Sager och Ström ned till Ströms bostad,
der de förblefvo hela eftermiddagen tills mot
kvällen, då Sager begaf sig till sin förre boning
att hemta sine saker, derifrån hon likväl ej
förr än måndagsmorgon omkring klockan 9 återkom
i ett mycket upprördt och uppskrämt tillstånd med
en Shawlette på hufvidet. Hon beklagade sig nu
öfver att Krogfrun tagit hatten jemte öfriga saker
ifrån henne samt hotat att instänga henne i mörkt
rum och framtagit en kapp att slå henne, afven-
som hon upplyfte om adressen på sitt förre logis,
dit hon förklarade, att hon ike mera ville återvända,
hvarefter hon på tillfägelse från mig begaf sig
ner till Ström. På eftermiddagen samma dag infann
sig hos mig ett fruntimmer, som efterfrågade en svaga
sint ja och ja kladd flicka. Jag upplyfte att den ef-
terfokta personen fanns i huset och erfor att den frän-
gande var Skomakaremästaren Dillströms hustru, som
bodde i Skomakareämbetets hus och hos hvilken Sager
logerat. Jag tyckte mig i Fru Dillström finna en

helt annan person än den af Sager så omildt beskrifna
krögerskan, och sedan jag sanningsenligt berättat för
Dillström mitt handlingsfätt emot Sager samt alla de
uppgifter och historier om tillfogad grymhet och omenske-
lighet Sager för mig uppdukat, upplyste mig Dillström
att Sagers uppgifter här om i allo voro ogrundade samt
att Sager, som Dillström ansåg vara svagsint, hade en
oemotståndlig lust för äfventyr, anförande Dillström så
som exempel här på, att Sager en afton hemkommit
beledsagad af fyra herrar, dem hon träffat och gifvit
sig i samtäl med på Strömparterren och för hvilka hon
beklagat sig, men deraf en, som kände Dillström och nu
upplystes om Ganna förhållandet, hotade Sager att, om
hon förnyade sådant, han skulle ombesörja, det hon för-
des till stolsen. Jag anmodade nu Dillström att följa
mig ned till Sagers rum, men vid första underrättelsen
om Dillströms ankomst skyndade sig Sager skrikande
in i fängalköven, kastade sig på jangen samt bad
Ström ej infläppa Dillström. Det oaktadt förde jag
Dillström in i rummet, ~~och~~ der vi funno Sager liggande
utsträckt i jangen, hvarefter jag i få ord underrättade
Ström om de upplysningar, rörande Sagers ofannfärdiga
uppgifter jag af Dillström erhållit, men Ström syntes
ännu mera böjd att tro Sager än Dillström samt före-
brädde Dillström i stränga uttryck hennes förmenta
hårda behandling mot Sager, derafver Dillström för-
nod återvände hem. Sednare på aftonen begaf jag
mig sjelf till Dillströms kostad för att med egna ögon öfver-
tyga mig om Ganna förhållandet. Detta besök öfvertygade
mig fullkomligt om tillförlitligheten af Dillströms berät-
telse. Följande dag, Onsdagen den 17 Julii förhöll jag
Sager hennes ofannfärdiga uppgifter om sitt forra värdfolk,
dem hon dock ej kunde förmas ändra, utan till alla delar vidhöll.

Derestter begaf jag mig ^{till} restaurationsen på Ångfartyget
Jönköping, Fru Hesselberg för att genom henne vinna upplysningar
om Sager och bereda Sager, hvars vistelse hos mig började
under sådana omständigheter blifva mig bekymmer samt
samt tillfälle att återresa till sin hemort. Af Hesselberg
erhöll jag ytterligare bekräftelse på Dillströms uppgifter
om Sager; tilläggande derjemte Hesselberg att Sager vore
både elak och svagfint samt under uppresan till Stockholm
visat skynne, så att Hesselberg med Sager alls icke
vidare ville taga någon befattning. Då jag för Hesselberg
yttrade min formodan att Sagers sinnessjukdom
möjligen härledt sig från strängt behandlingsfatt
och att ett mildare bemötande möjligen skulle fördelaktigt
inverka på den sinnessjuke, upplyfte mig Hesselberg att
många försök till hennes förbättring blifvit gjorda, men
alla utan framgång, samt att Brukspatron Sager gifvit
Hesselberg den befallning, att hans hustru borde skaffas
en plats, der hon hålles strängt och till arbete, hvarför
Hesselberg med flit skaffat henne plats hos Dillströms,
som hon hade såsom ett allvarsamt och ordentligt hus,
men att Hesselberg, sedan Sager der ej kvarstannat, alldes
les undandrog sig att vidare taga någon befattning om
Sager, hvilket hon alldrig skulle formått sig till att ifrån
början hafva gjort, om hon kände Sagers vanart och skynne,
ne, dem dock Brukspatron Sager för henne förteget.
Jag tillkännagaf för Fru Hesselberg att jag vore unghvarl
och således hvarken ville eller kunde länge taga vård
om Sager, utan ansåg det vara Hesselbergs villkorligen
skyldighet att, då hon en gång åtagit sig Sagers omvårdnad,
också återförä henne till den person, från hvilken
hon mottagit henne. Men Hesselbergs svar blef nu det
samma som förut, med tillägg, att den person, som mottagit
henne, ock måste behålla henne. Jag vände mig då till
Ångfartygets kapiten, berättade honom korteligen förhållan-
det afven som mitt samtal med Fru Hesselberg, och lyckades
det mig formå honom till det löfte att återförä Sager till

Jönköping, Jävilda likvißt Sager godvilligt ville företaga
resan och ej några tvångsåtgärder behöfde användas att få hen-
ne ombord. Jag lofvade att hertill göra förman Sager, men om
jag ej häruti kunde lyckas till nästa fredag, då fartyget skul-
le afgå, hvilket jag ~~der~~ betviflade, begärde jag Capitenens
löfte, att hon nästföljande tur skulle få medfölja, hvilket jag
ock erhöll på förenamnde vilkor. Jag ville, under det vi jä-
ledes måste invänta fartygets återkomst, försöka hvad en
8 dagers mild behandling på Sager skulle utöfva för verkan.
Sager fick sålunda fortsärande vistat i mitt hus, åtnjöt der
en i allo mild behandling, fick alla sine behof uppfyllde,
spisades med samma mat, som jag sjelf åt, fick, när hon
så behagade, taga sig motion i friska luften, dock alltid
i sällskap med Ström, emedan jag ikke ansåg rådligt att
släppa henne ensam på Stockholms gator; men detta oaktadt
lät hon vid flera tillfällen sitt halostarriga och capriciosa
humour utbryta samt vågrade att vandra sina tankar till nå-
got annat än nöjen och förströelser. Någon af de sednare
dagarne hon hos mig vistades uppkom hon till mig och tillkän-
nagaf sin affigt att resa till Upsala, der hon hade sig en
bekant Magister, den hon tyckte om och från hvilken hon ny-
ligen erhållit bref, hvarvid jag föreställde henne det opassan-
de deri att en ung flicka ensam på så fatt skulle resa,
samt gjorde henne uppmärksam på hennes obemädlade till-
stånd, hvilken sednare invändning hon bemötte med det svar att,
som orden fölls: "det finnes väl någon herre som tjuder mig", hvarefter
jag förklarade henne, att hon måste låta Upsalarejan ur hägen samt gjorde
henne allvarliga föreställningar om det orätta i att göra ett flypplöst lif
och slutligen sökte bereda henne på nödvändigheten af att återbegifva
sig till sin hemort. Denna erinran bemötte hon med det svaret, att hon
förr skulle kasta sig i strömmen än återresa hem". Slutligen Mån-
dagen den 24 Juli förnyade jag denna erinran och upplyste henne,
att nästföljande Onsdag det Angfartyg skulle ankomma, med hvilket
hon till sin hemort borde återvända. Denna gång besvarade hon
min erinran med otidigheter och infidiosa beskyllningar samt yt-
trade bland annat: "ja göra alltid Herrarne när de få sin vilja
fram". Då jag, uppbragt af dylika förnämmande allusioner, deitit
mitt uppförande ej gifvit minsta anledning, uppmanade henne att

i Ströms närvaro närmare förklara sina ord och upplysa hvad som
gifvit henne anledning till dylika uttryck, men hon hätt till envisst
nekade, gaf jag henne en ordfil, förklarande att jag föraktade
hennes dumma prat samt anmodade henne att göra sig beredd på
återresan, den hon måste med eller mot sin vilja företaga, hvarefter
jag lemnade rummet. Följande morgon, då Ström uppbar kaffe till
~~til~~ mig, berättade hon att Sager redan klokkan 7 på morgonen be-
gärt och erhållit sitt kaffe samt derefter aflagsnat sig, sedan hon
föregående quall inpakket sina saker. Jag gjorde nu efterspanin-
gar att få veta hvart äventyrerskan tagit vägen, besökte fle-
ra gånger Polisens Anmälnings Contor för att taga kenne-
dom, hvarest hon blifvit policerad; men då jag här erhöll
den upplysning att sådant ike skett, städgades hos mig
den förmodan att hon företagit sin tjuamnade Upsala-
resa, hvilken förmodan jag vidhöll tills sistlidne Måndag,
då Herr Doctor Brissman framträdde med sitt bekanta
anförande och med det samma denna komi-tragiska
drann fick en ny vändning och hjeltinnan, ehuru ike i egen
person, utan representerad af Herr Doctor Brissman,
åter uppträdde på scenen.

Jag har nu samningsenligt uppgifvit förhållandet
och kan med vittnen styrka hvad här anført blifvit,
hvadan jag förbehåller mig min rätt äppen att få in-
kalla och afhöra de vittnen jag i målet vill använda,
så vida ej Öfverståthållare Embetet skulle remittera det
samma till vederbörlig domstol, då jag från vittnens
afhörande vid Öfverståthållare Embetet afstår.
Stockholm den 14 Augusti 1848.

G. A. Moller
f. d. Tabrynkare och Stallmästare.